

„Poziom wiedzy finansowej Polaków 2020”

Spotkanie prasowe w ramach IV Kongresu Edukacji Finansowej i Przedsiębiorczości

10 marca 2020 roku

Badanie „Poziom wiedzy finansowej Polaków 2020”

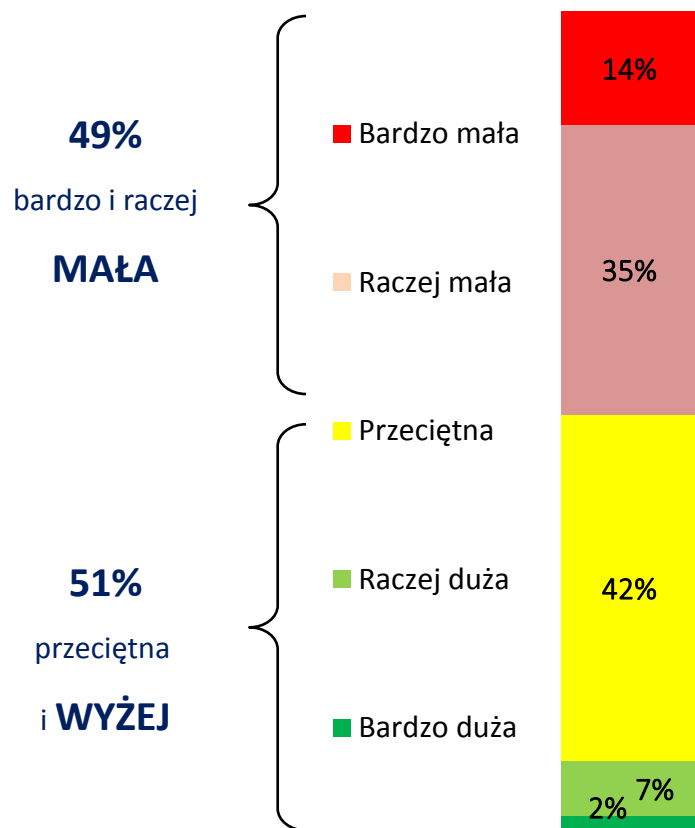
- Badanie na zlecenie Warszawskiego Instytutu Bankowości i Fundacji GPW zrealizował CBM Indicator
- Termin realizacji badania: 13–25 lutego 2020 roku
- Próba: n=500 osób, błąd oszacowania 4,4%
- Technika badawcza: badanie zrealizowane metodą telefonicznych, standaryzowanych wywiadów kwestionariuszowych wspomaganym komputerowo (CATI).

INDICATOR
CENTRUM BADAŃ MARKETINGOWYCH

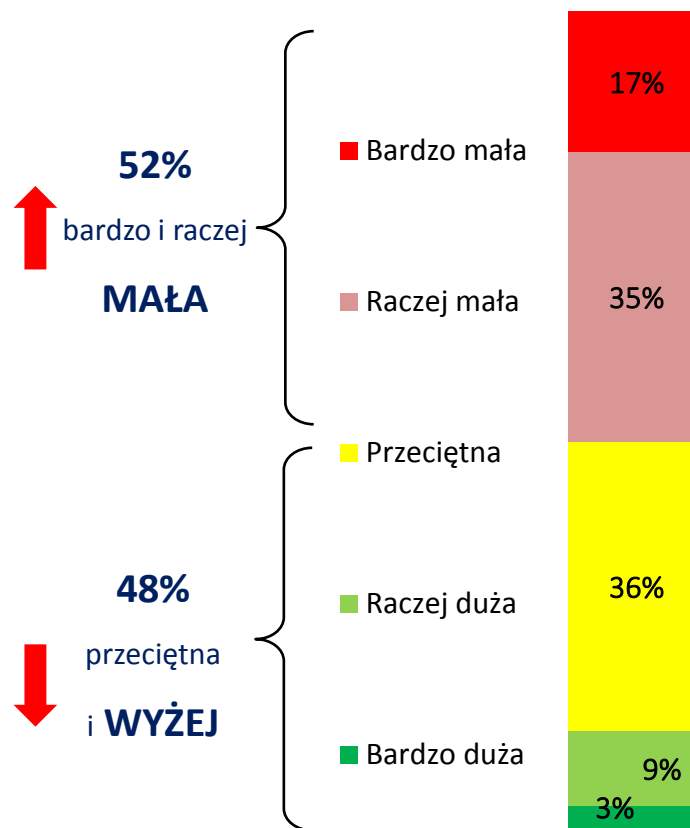
SAMOCENA POZIOMU WIEDZY FINANSOWEJ

W porównaniu do badania z 2019 r., w 2020 r. wzrósł odsetek osób oceniających poziom swojej wiedzy finansowej jako „raczej mały” lub „bardzo mały” – z 49% do 52%. Jednocześnie, do 12% wzrósł odsetek osób deklarujących „raczej dużą” i „bardzo dużą” znajomość tego obszaru. Gorzej oceniają się mężczyźni (57%) niż kobiety (48%). Zdecydowanie najślabiej w sferze wiedzy finansowej czują się studenci – osoby w wieku 18-24 lata (83%) oraz mieszkańcy wsi (71%).

2019

2020

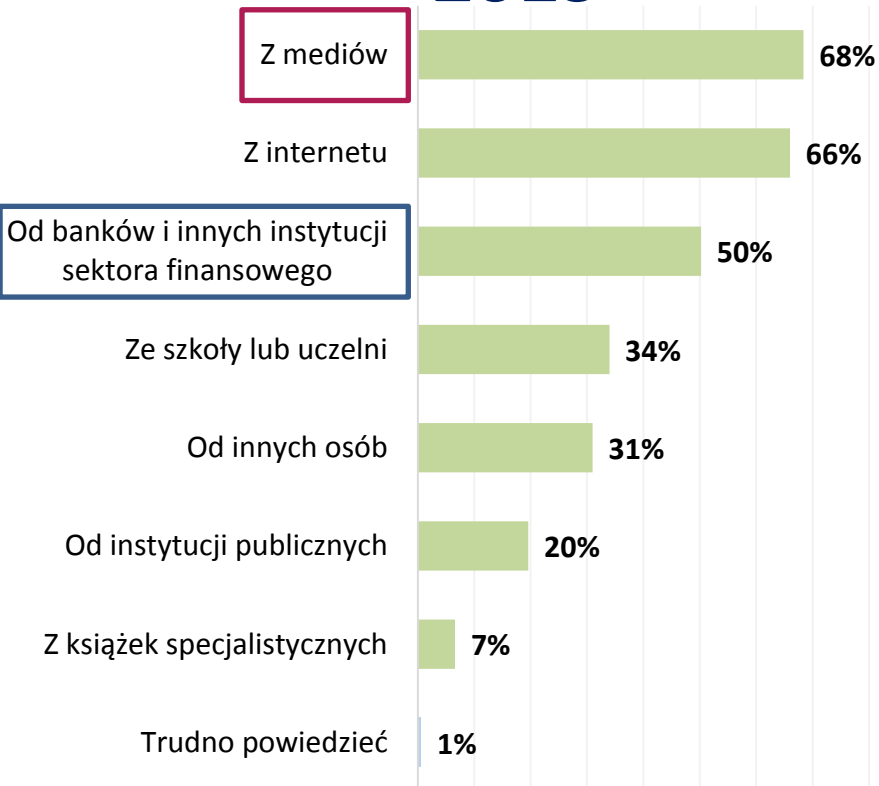
	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
MAŁA	Osoby o wykształceniu podstawowym i zawodowym (84%), w wieku 18-24 lata (83%), mieszkańcy wsi (71%), mężczyźni (57%)
PRZECIĘTNA	Osoby o wykształceniu wyższym (60%) i kobiety (41%)
DUŻA	Mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (45%) i osoby w wieku 35-44 (19%)

Q1. Jak ocenia Pan/Pani swoją wiedzę finansową?

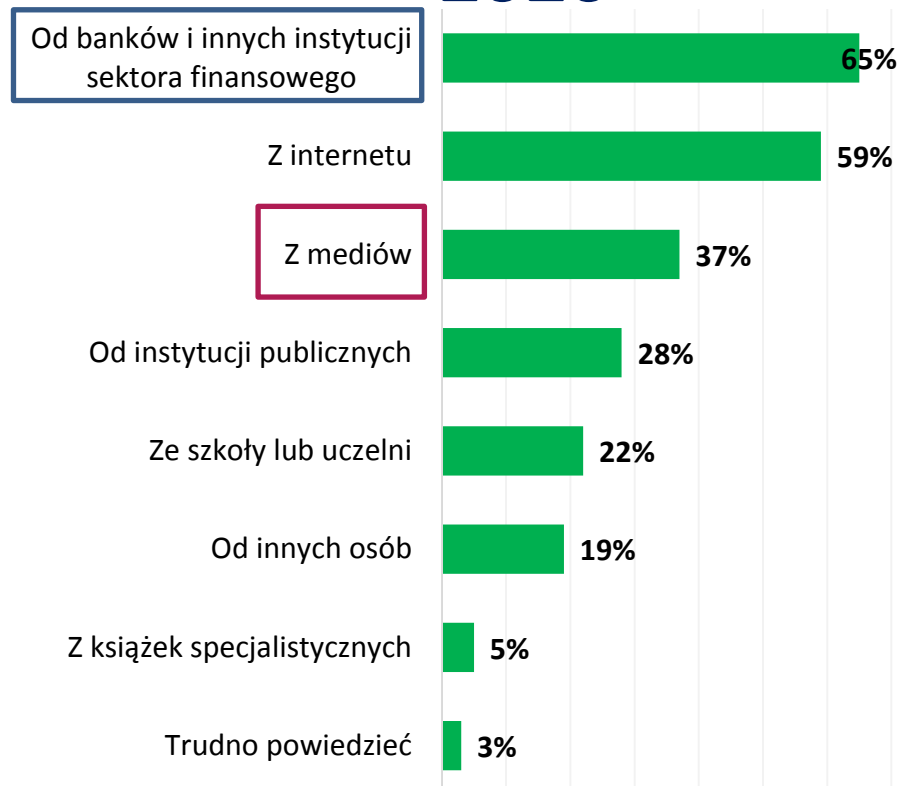
ŹRÓDŁA WIEDZY O FINANSACH I EKONOMII

Najpopularniejszymi źródłami wiedzy o finansach dla badanych w 2020 r. są banki i inne instytucje finansowe (wzrost r/r z 50% do 65%) oraz internet (spadek r/r z 66% do 59%). Jednocześnie, dla ankietowanych znacząco w tym zakresie spadła popularność mediów (r/r z 68% do 37%) i szkoły lub uczelnie (r/r z 34% do 22%). Dla osób młodych "pierwszym kontaktem" jest internet (70% dla osób 18-24 lata i 75% dla osób 25-34 lata), z kolei dla starszych banki i inne instytucje finansowe (82% dla osób 35-44 lata i 77% dla osób 45-54 lata).

2019

2020

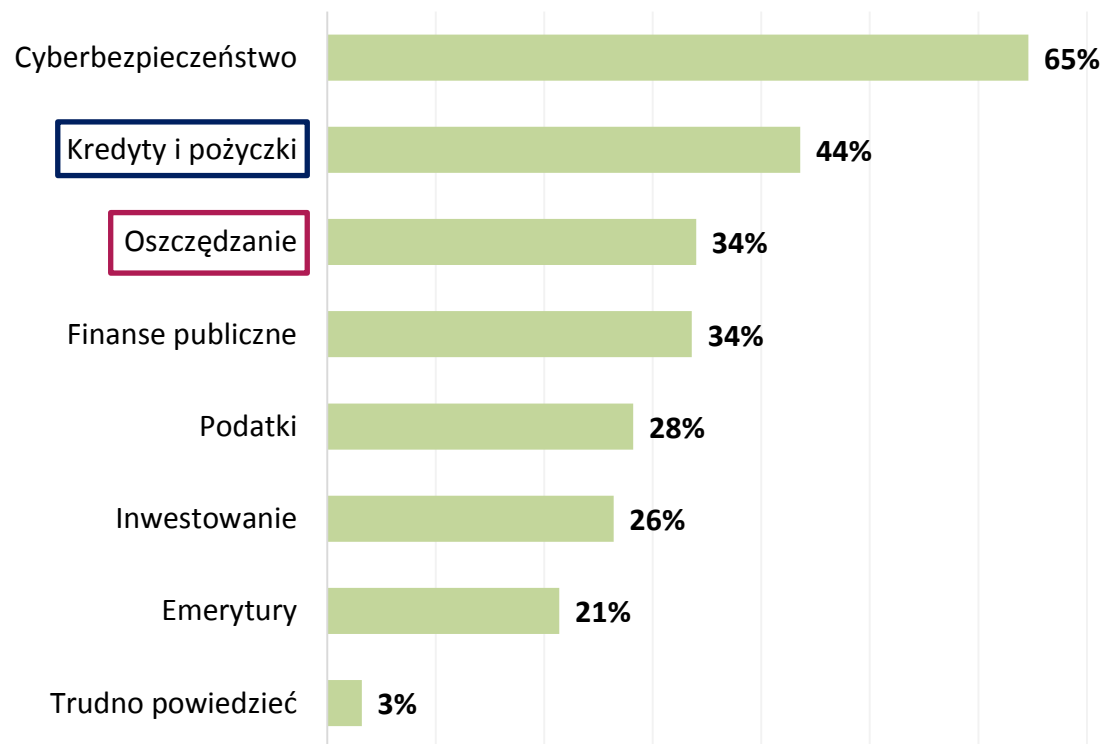

	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
BANKI I INSTYTUCJE FINANSOWE	Osoby w wieku 35-44 lata (82%), z wykształceniem średnim (74%), mieszkańcy miast od 20 tys. do 100 tys. (73%) i wsi (66%)
INTERNET	Osoby w wieku 25-34 lata (75%) i 18-24 lata (70%), z wykształceniem wyższym (68%)
MEDIA	Mieszkańcy miast pow. 500 tys. (57%)
INSTYTUCJE PUBLICZNE	Osoby w wieku 45-54 lata (38%) i 55-65 lat (37%), mieszkańcy wsi (33%)
SZKOŁY I UCZELNIE	Osoby z wykształceniem wyższym (40%), mieszkańcy miast od 100 tys. do 500 tys. (44%)

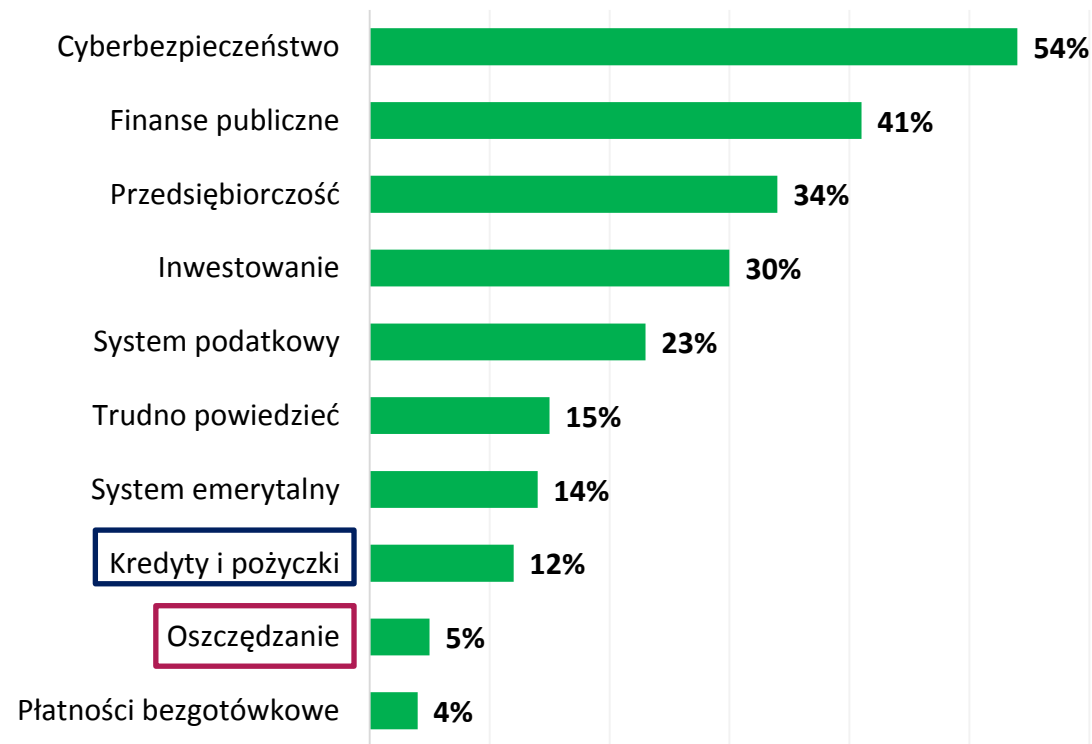
NIEDOBORY WIEDZY FINANSOWEJ

Zdecydowana większość badanych, podobnie jak w 2019 r., dostrzega braki swojej wiedzy na temat cyberbezpieczeństwa i ta opinia nie jest znacząco zróżnicowana pod względem wieku i poziomu wykształcenia. W dalszej kolejności ankietowani wskazali na deficyt znajomości finansów publicznych (wzrost r/r z 34% do 41%) oraz przedsiębiorczości (34%). Dane wskazują na znaczącą poprawę wiedzy z zakresu oszczędzania (spadek r/r z 34% do 5%) oraz kredytów i pożyczek (spadek r/r z 44% do 12%). Polacy – jako aktywni użytkownicy bankowości elektronicznej – nie mają również problemu z płatnościami bezgotówkowymi (4%).

2019

2020

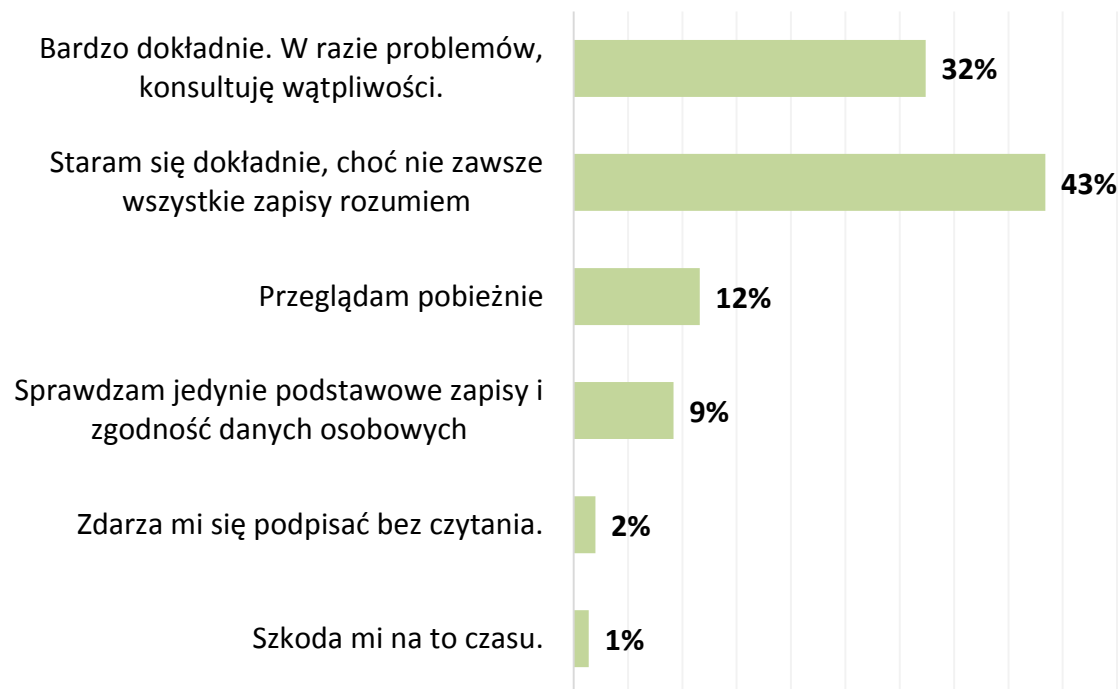

Q3. W których obszarach wiedzy finansowej odczuwa Pan/Pani największy niedobór wiedzy? (maks. 3 odpowiedzi)

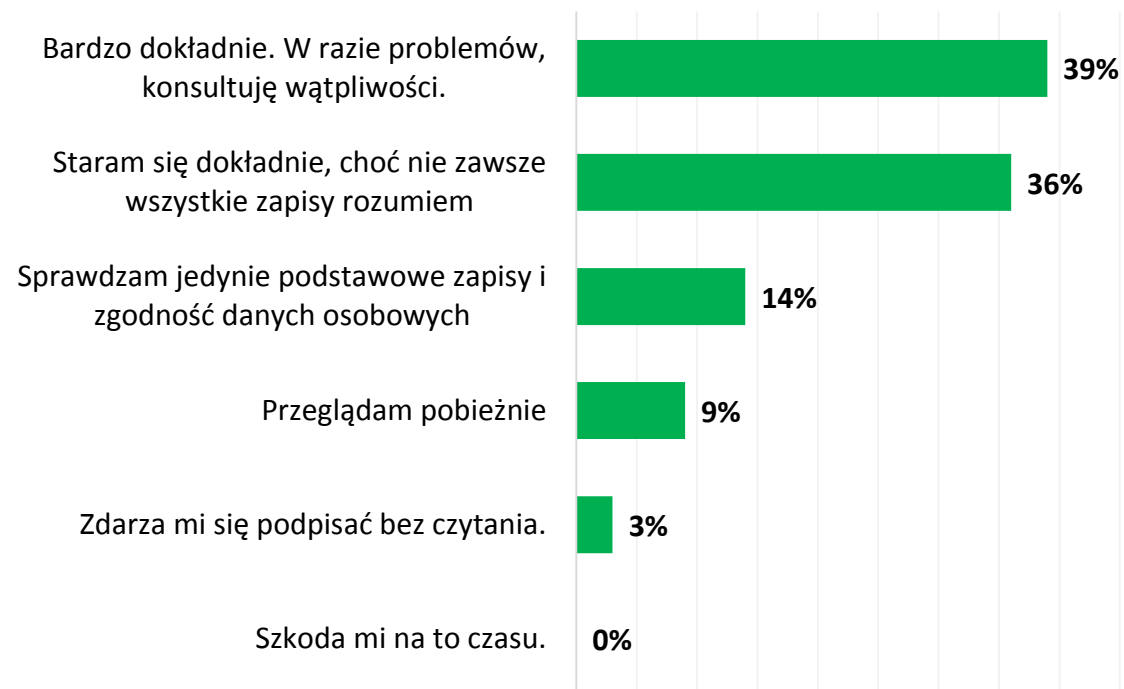
DOKŁADNOŚĆ CZYTANIA UMÓW

Blisko co drugi młody Polak (48%) w wieku 18-24 lata i co piąty senior powyżej 65. roku życia (21%) deklaruje, że sprawdza jedynie podstawowe zapisy i zgodność danych osobowych. Łączny odsetek osób deklarujących dokładność przy czytaniu umów finansowych przed ich podpisaniem pozostał na tym samym poziomie co w 2019 r. i wynosi 75% - przy jednoczesnym wzroście liczby osób analizujących w sposób bardzo dokładny i konsultujących wątpliwości (r/r z 32% do 39%). Niestety, częściej niż w 2019 r. ankietowanym zdarza się przeglądać pobieżnie, sprawdzać jedynie podstawowe zapisy lub nawet podpisywać bez czytania – łącznie wzrost r/r z 23% do 26%.

2019

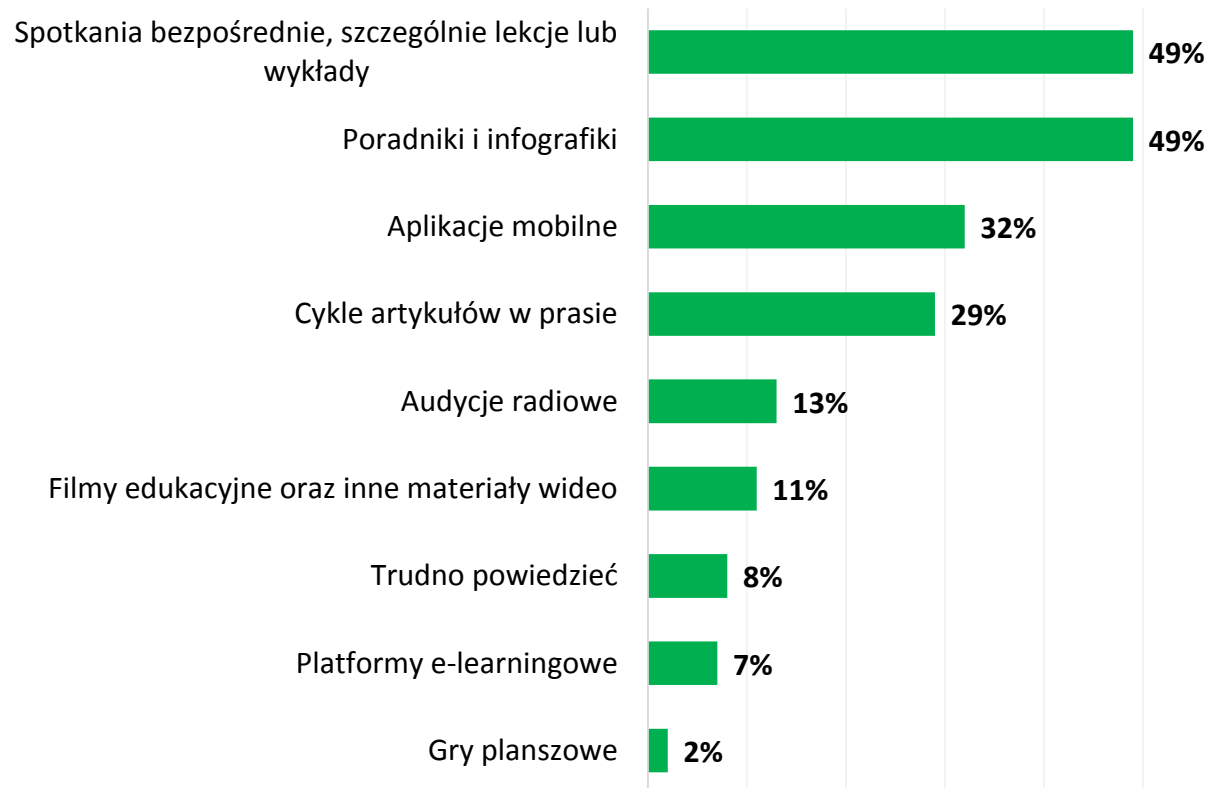
2020

PREFEROWANE FORMY PRZEKAZYWANIA WIEDZY FINANSOWEJ

Najbardziej preferowanym sposobem przekazywania wiedzy finansowej są bezpośrednie spotkania oraz poradniki i infografiki. Wśród nowoczesnych form edukacji ankietowani wskazali na aplikacje mobilne (32%). Spotkania bezpośrednie preferują osoby z wykształceniem wyższym (65%) oraz osoby starsze powyżej 65. roku życia (47%). Osoby młode (18-24 lata) najbardziej chcą nabywać wiedzę finansową poprzez aplikacje mobilne (61%).

2020

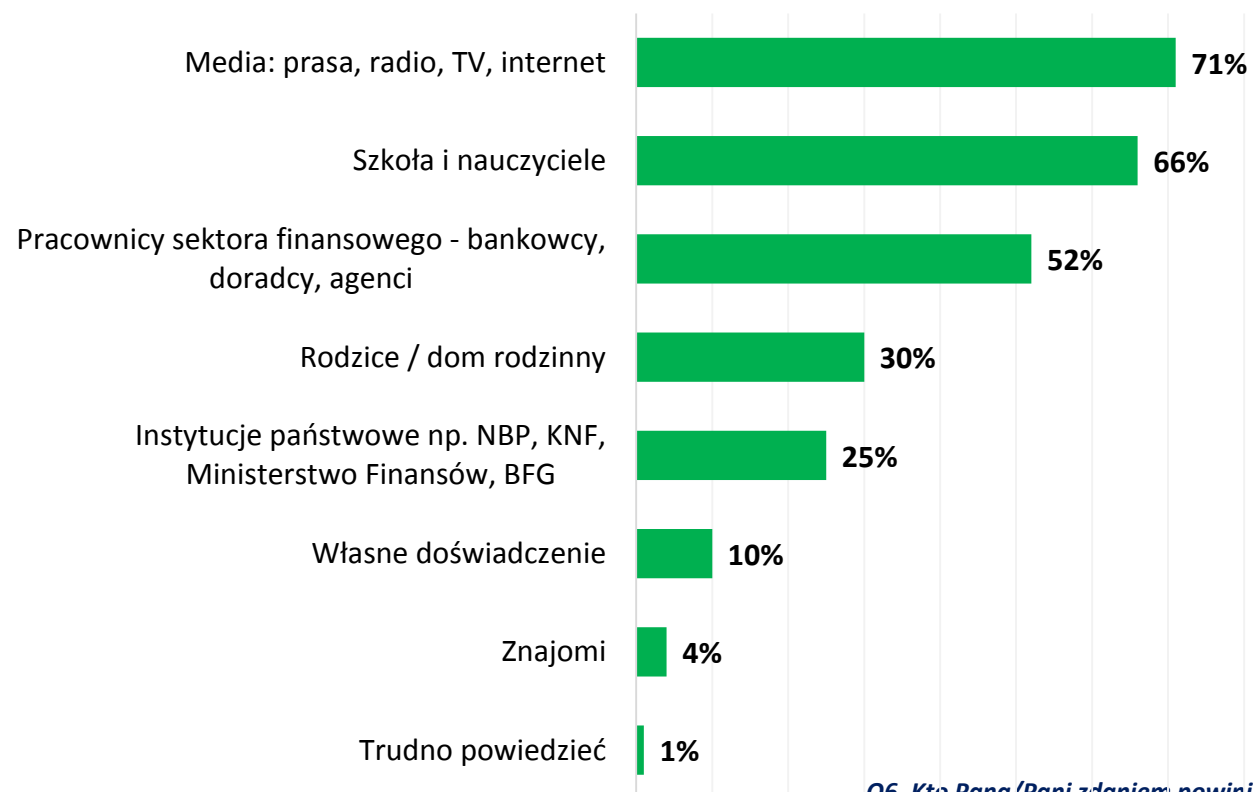
	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
SPOTKANIA	Osoby z wykształceniem wyższym (65%), mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (63%)
PORADNIKI I INFOGRAFIKI	Osoby w wieku 35-44 lata (59%), z wykształceniem średnim (55%)
APLIKACJE MOBILNE	Osoby w wieku 18-24 lata (61%), mieszkańcy miast od 20 do 100 tys. (42%)
ARTYKUŁY W PRASIE	Osoby z wykształceniem wyższym (37%), mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (46%)

Q5. Jakie formy przekazywania wiedzy finansowej postrzega Pan/Pani jako najlepsze? (maks. 3 odpowiedzi)

AKTYWNOŚĆ NA RZECZ EDUKACJI FINANSOWEJ

Ankietowani są zdania, że najbardziej aktywnymi podmiotami w zakresie edukacji finansowej powinny być media (71%) oraz szkoła i nauczyciele (66%). Co 4. z Polaków widziałby w aktywniejszej roli instytucje państwowe, a co 10. jest zwolennikiem korzystania przede wszystkim z własnych doświadczeń życiowych w tym obszarze.

2020

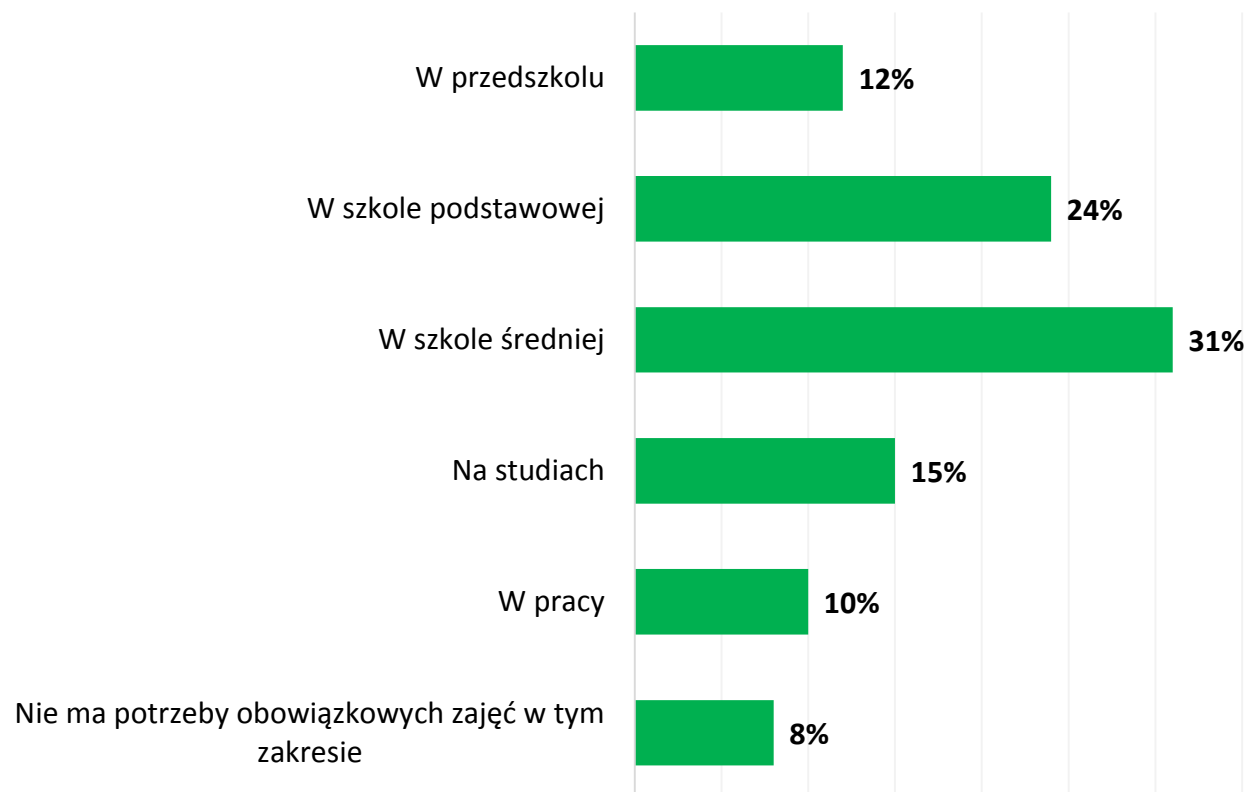
	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
MEDIA	Mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. (79%), osoby w wieku 35-54 lata (77%),
SZKOŁA I NAUCZYCIELE	Osoby w wieku 35-44 lata (74%)
PRACOWNICY SEKTORA FINANSOWEGO	Osoby w wieku 45-54 lata (62%), mieszkańcy miast do 20 tys. (62%)
RODZICE	Osoby o wykształceniu podstawowym i zawodowym (41%)
INSTYTUCJE PAŃSTWOWE	Mieszkańcy miast pow. 500 tys. (38%)

Q6. Kto Pana/Pani zdaniem powinien wykazywać największą aktywność w edukowaniu w zakresie wiedzy finansowej? (maks. 3 odpowiedzi)

EDUKACJA FINANSOWA – KIEDY ZACZAĆ?

W sprawie wskazania optymalnego etapu na rozpoczęcie obowiązkowej edukacji finansowej człowieka, badani są podzieleni. Najwięcej osób jest zdania, że to nauka w szkole średniej jest właściwym czasem do tego (31%), a 24% jest za wprowadzeniem takich zajęć już w szkole podstawowej. Jednocześnie, aż 36% mieszkańców miast powyżej 500 tys. optuje za jeszcze wcześniejszym okresem przedszkolnym. Z kolei, 22% osób o wykształceniu podstawowym lub zawodowym, takiego obowiązku oczekiwaliby dopiero w pracy.

2020

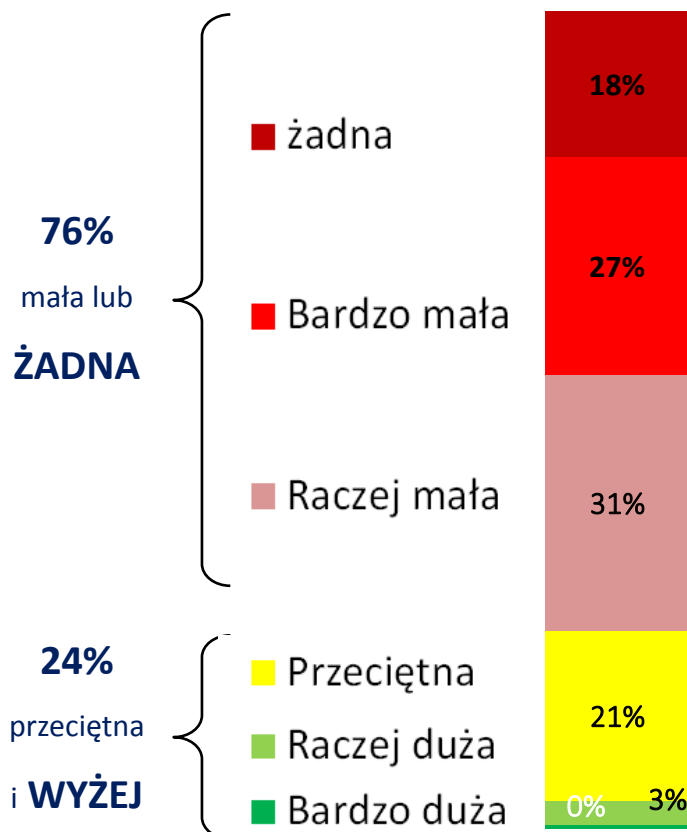
	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
PRZEDSZKOLE	Mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (36%)
SZKOŁA PODSTAWOWA	Osoby powyżej 65 lat (31%)
SZKOŁA ŚREDNIA	Mieszkańcy miast do 20 tys. (49%), osoby o wykształceniu wyższym (38%)
STUDIA	Osoby w wieku 35-44 lata (22%), mieszkańcy miast od 20 do 500 tys. (20%)

Q7. Kiedy Pana/Pani zdaniem powinna rozpoczynać się obowiązkowa edukacja finansowa człowieka?

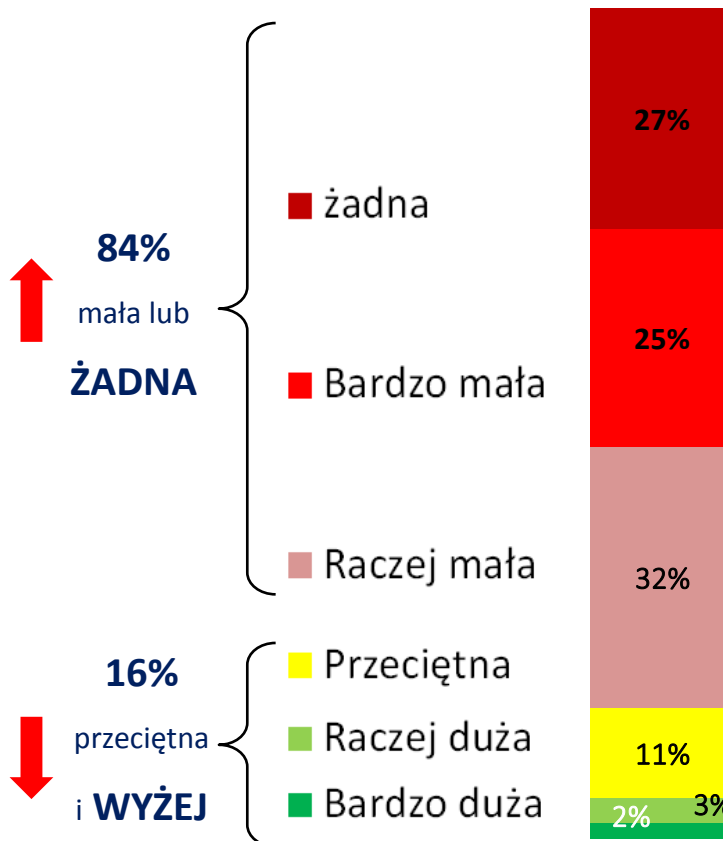
SAMOOCENA POZIOMU WIEDZY O GIEŁDZIE

W porównaniu do badania z 2019 r., w 2020 r. znacząco wzrósł odsetek osób deklarujących brak jakiejkolwiek wiedzy o zasadach funkcjonowania giełdy – r/r z 18% do 27%. Ogólnie, wiedza w tym zakresie jest wciąż wśród badanych minimalna – na zdecydowanie najniższym poziomie wśród osób w wieku 18-24 lata (94% wskazań negatywnych). Poziom przeciętny i wyższy zadeklarowali przede wszystkim mieszkańcy miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

2019

2020

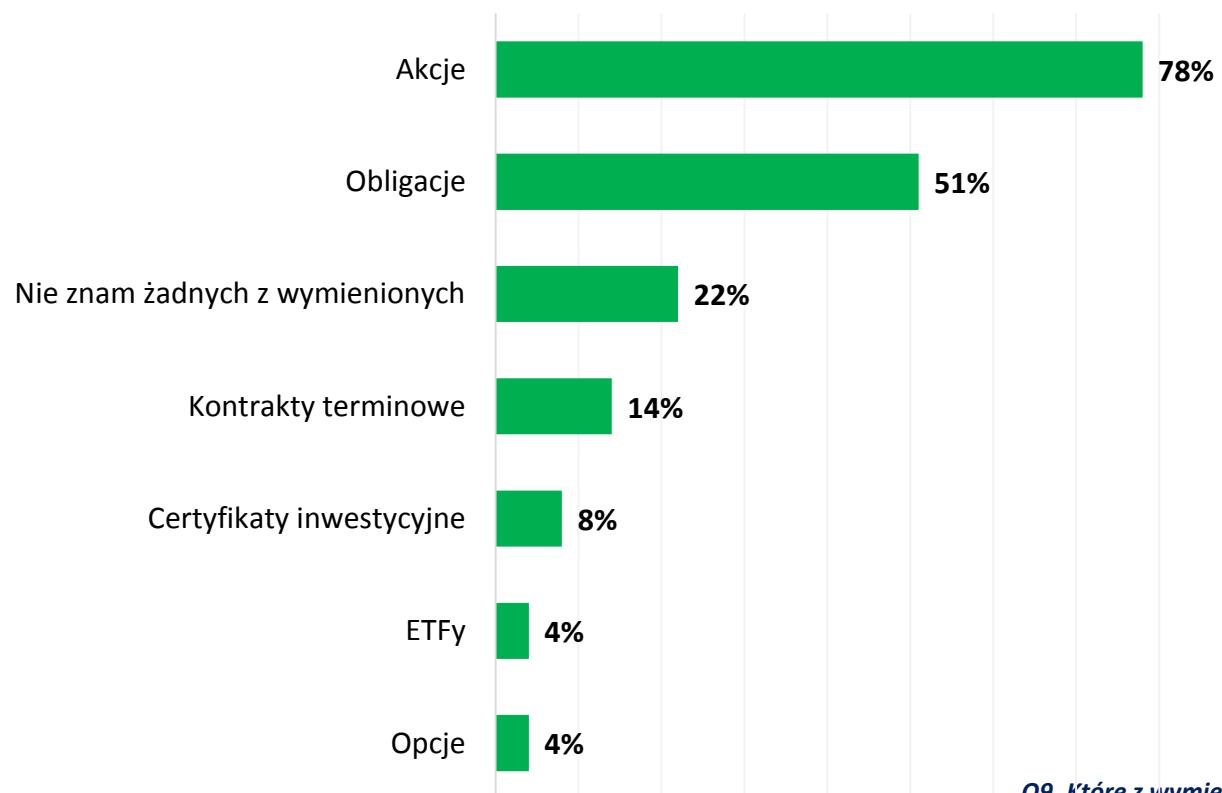
	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
MAŁA / ŻADNA	Osoby w wieku 18-24 lata (94%), osoby o wykształceniu podstawowym lub zawodowym (93%), mieszkańcy miast od 20 do 100 tys. (74%),
PRZECIĘTNA	Mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. (22%)
DUŻA	Mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (27%)

Q8. Jak ocenia Pan/Pani swoją wiedzę na temat zasad funkcjonowania Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie?

WIEDZA O SPOSOBACH INWESTOWANIA NA GPW

Ogólna samoocena poziomu wiedzy Polaków dotyczącego rynku giełdowego nie rzutuje wprost na znajomość instrumentów inwestycyjnych. Wśród tych najczęściej rozpoznawanych ankietowani wskazali na akcje (78%) i obligacje (51%). Osoby z wyższym wykształceniem i mieszkańcy dużych miast są lepiej zorientowani w tym obszarze, choć z drugiej strony aż 66% mieszkańców wsi deklaruje, że zna pojęcie „akcji”. Jednocześnie, żadnego z wymienionych instrumentów nie zna aż 78% osób w wieku 18-24 lata.

2020

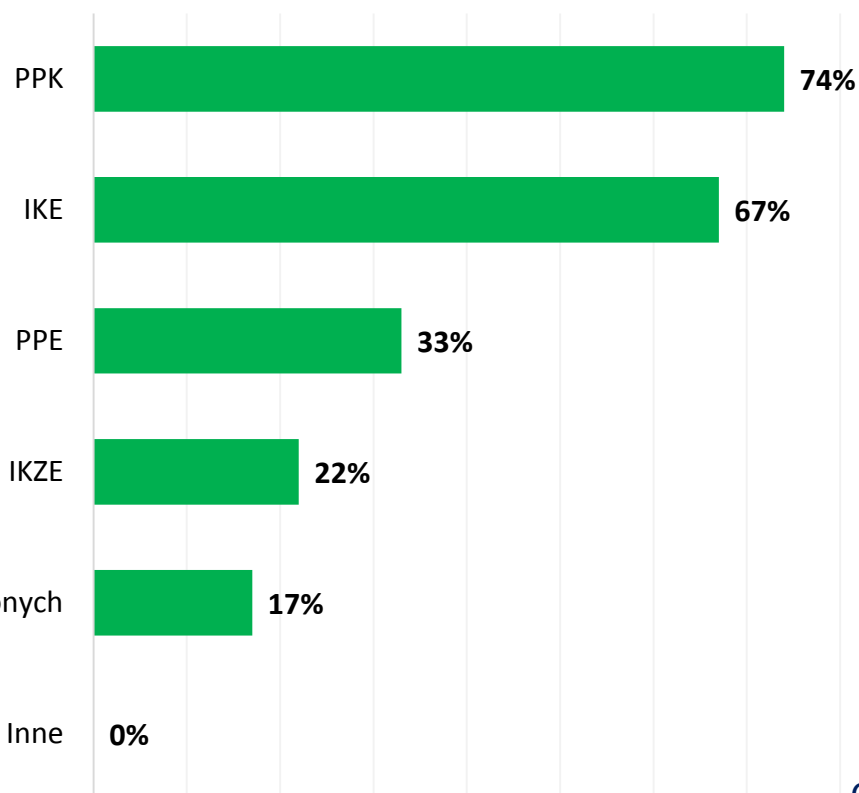
	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
AKCJE	Osoby z wykształceniem wyższym (96%) i w wieku 35-44 lata (96%)
OBLIGACJE	Mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (82%) i osoby z wykształceniem wyższym (75%)
KONTRAKTY TERMINOWE	Mieszkańcy miast powyżej 500 tys. (45%)

Q9. Które z wymienionych instrumentów notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie są Panu/Pani znane:

WIEDZA O OSZCZĘDZANIU NA EMERYTURĘ - TEORIA

Zdecydowana większość badanych (83%) zna co najmniej jeden ze sposobów oszczędzenia długookresowego. Wśród wskazań dominują Pracownicze Plany Kapitałowe (74%) oraz Indywidualne Konta Emerytalne (67%). Wśród niespełna 20% Polaków deklarujących brak znajomości jakichkolwiek z wymienionych instrumentów, najliczniejszą grupę stanowią osoby młode (18-24 lata) – aż 76%.

2020

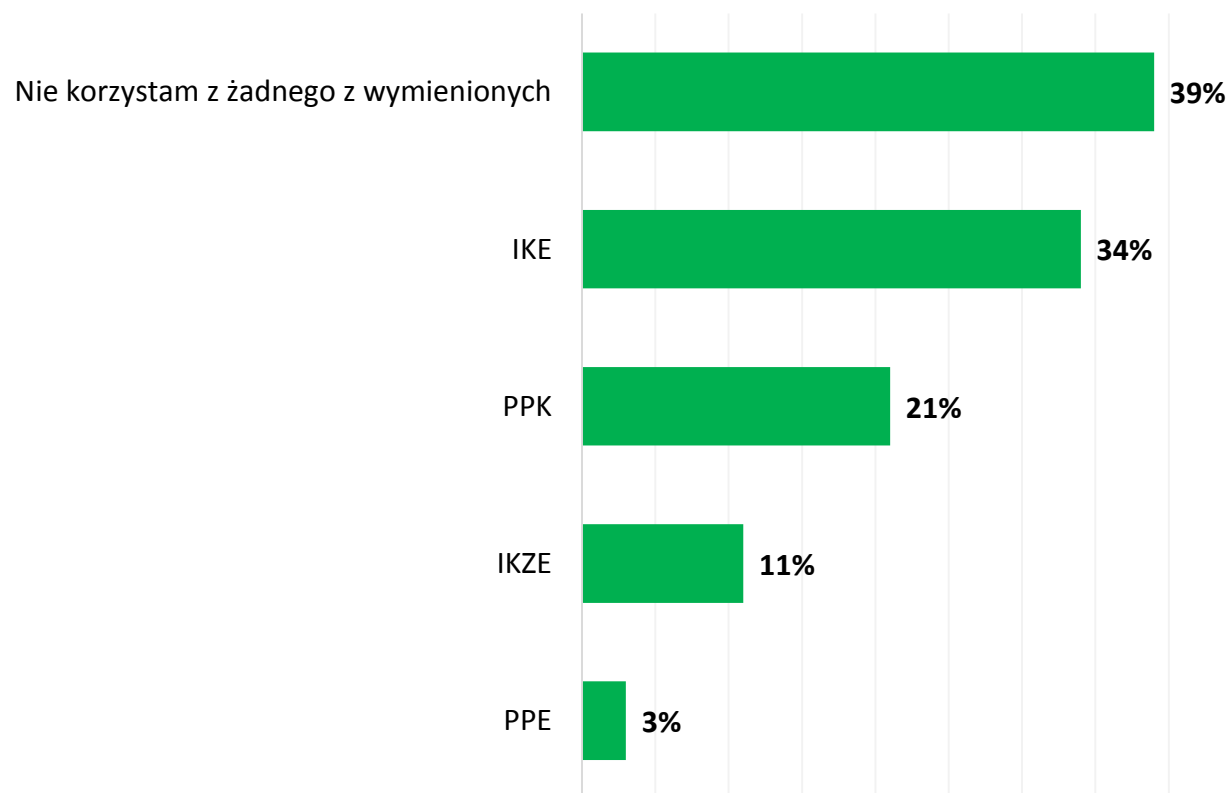
	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
PPK	Osoby w wieku 45-54 lata (92%) i 35-44 lata (91%),
IKE	Osoby w wieku 35-44 lata (85%), mieszkańcy miast od 100 do 500 tys. (79%)
PPE	Osoby w wieku 45-54 lata i 55-65 lat (oba po 49%)

Q10. Które z wymienionych sposobów długookresowego oszczędzania na emeryturę są Panu/Pani znane?

WIEDZA O OSZCZĘDZANIU NA EMERYTURĘ - PRAKTYKA

Znajomość sposobów długookresowego oszczędzania i praktyka w tym zakresie różnią się. Blisko 4 na 10 Polaków deklaruje, że nie korzysta z żadnych z wymienionych. Niewiele mniej bo 34% korzysta jednak z IKE, a co 5. badany z PPK. Najmniej popularne w ujęciu ogólnym są Pracownicze Plany Emerytalne wskazane przez zaledwie 3% ankietowanych.

2020

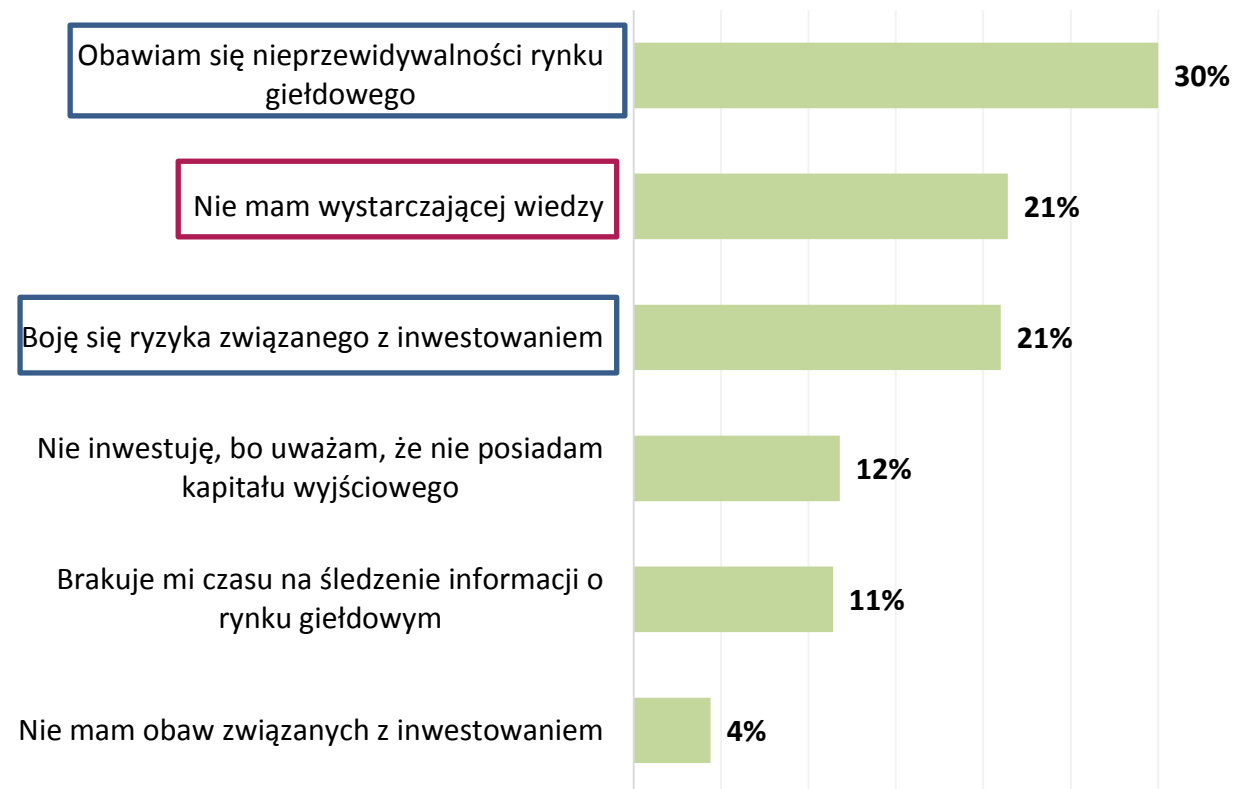
	<i>Istotnie wyżej w populacji</i>
NIE KORZYSTAM	Osoby z wykształceniem podstawowym lub zawodowym (65%), mieszkańcy wsi (49%)
IKE	Osoby w wieku 55-65 lat (56%), z wykształceniem średnim (48%)
PPK	Osoby w wieku 35-44 lata (42%)

Q11. Z których sposobów długookresowego oszczędzania korzysta Pan/Pani?

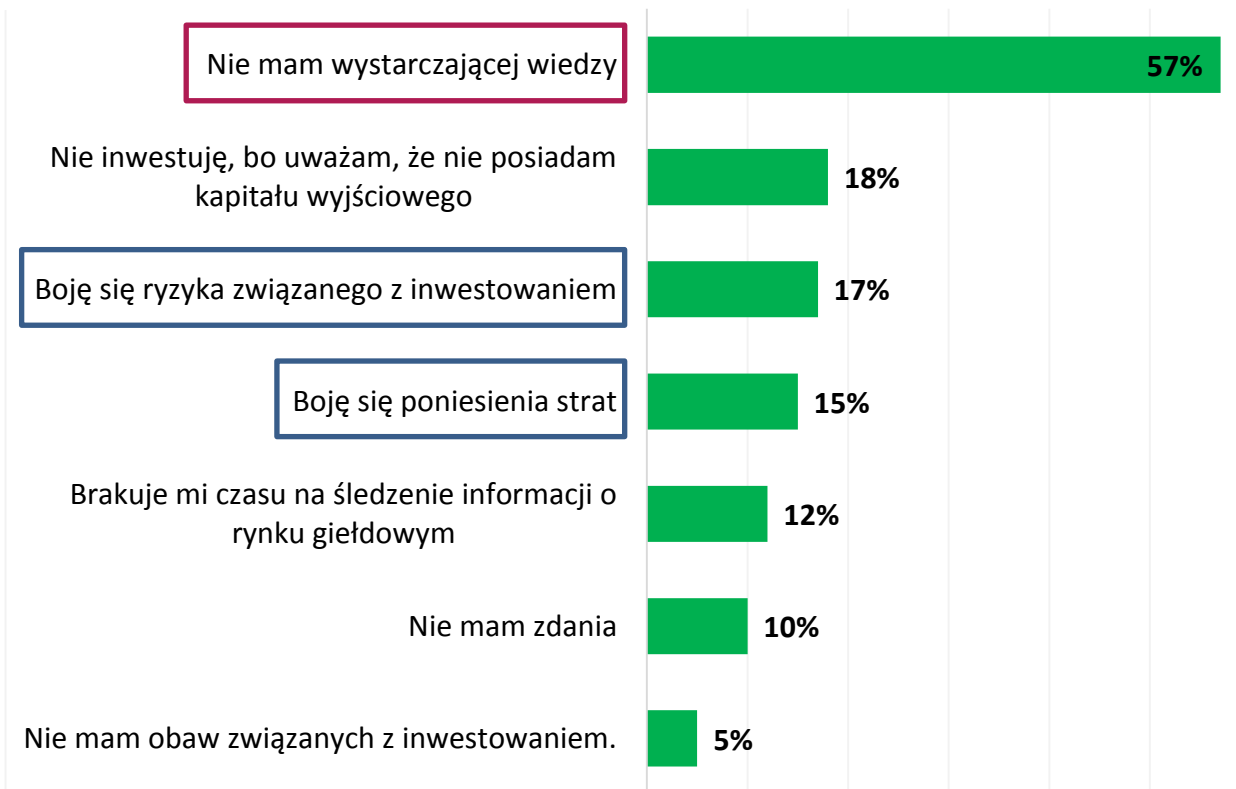
OBAWY WZGLĘDEM INWESTOWANIA

W stosunku do roku 2019, zmianom uległa percepcja najważniejszych barier Polaków w inwestowaniu na GPW. W tym roku łącznie 32% wskazało na obawy związane z ryzykiem lub poniesieniem strat co oznacza spadek r/r o 19 p.p. Jednocześnie, kluczową barierą wskazaną przez ponad połowę ankietowanych jest brak wystarczającej wiedzy (wzrost r/r z 21% do 57%). Jedynie 5% nie ma żadnych obaw związanych z inwestowaniem (w tym 27% mieszkańców miast powyżej 500 tys.).

2019

2020

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Kontakt: michal.polak@zbp.pl